

voor de accountants niet mogelijk alsnog een nauwkeurige afgrenzing van de omzet bij bedrijven (bijv. m.b.t. voorraden en onderhanden werk) op 1 maart uit te voeren.

- Er zijn grofweg drie verschillende accountantsonderzoeken, die elk een andere mate van zekerheid geven. Dat zijn:

- a. Geen zekerheid: dit is de samenstellingsopdracht resulterend in een samenstellingsverklaring. De accountant ondersteunt de organisatie bij het opstellen van de verantwoording (in dit geval bijvoorbeeld de NOW-subsidieverantwoording); dit biedt geen zekerheid;
- b. Beperkte mate van zekerheid: een beoordelingsopdracht resulterend in een beoordelingsverklaring bij een verantwoording;
- c. Redelijke mate van zekerheid: een controleopdracht resulterend in een controleverklaring bij een verantwoording. Dit is het gebruikelijke product bij subsidieverantwoordingen waarbij meer dan € 125.000 aan subsidie wordt ontvangen.

- Sommige ondernemingen zijn controleplichtig voor de jaarrekening. Dat wil zeggen dat op grond van de wet verplicht is dat een accountant een controleverklaring over hun jaarrekening moet afgeven. Dat is zo indien de onderneming aan minimaal 2 van 3 volgende criteria voldoet, de onderneming heeft: (1) meer dan 50 werknemers, (2) een omzet van meer dan € 12 mln (3) een balanstotaal van meer dan € 6 mln.
- Op basis van gegevens van het UWV lijkt meer dan de helft van de werkgevers die een accountantsverklaring nodig heeft (minder dan 50 werknemers heeft (en dus waarschijnlijk niet controleplichtig is).
- In de aanwijzingen voor de subsidieverstreking wordt gesproken over een accountantsproduct. Gangbaar blijkt dat er een controleverklaring van een accountant wordt gevraagd. Hier kan van worden afgeweken. Dit lijkt nu noodzakelijk, ook gegeven de grote populatie kleine ondernemingen die hebben aangevraagd. Daarom stellen we nu een gedifferentieerde aanpak in het accountantsonderzoek voor, om het hanteerbaar te houden voor de kleinere werkgevers en om grote aantallen oordeelsonthoudingen van accountants te voorkomen. Het UWV kan bij een negatief oordeel of een oordeelsonthouding niet overgaan tot subsidievaststelling. Hieronder wordt de gedifferentieerde aanpak verder uitgelegd.

- Er is afgelopen weken intensief contact met de NBA geweest over de inrichting van het accountantsonderzoek voor de NOW-subsidie. De NBA heeft in haar gesprekken verschillende problemen aangegeven:
 - Ten eerste zullen accountants niet alle benodigde gegevens hebben. Zo hebben accountants bij de start van de meetperiode (1 maart of verder) bijv. geen inventarisatie kunnen uitvoeren of bijwonen. Deze inventarisatie is volgens de NBA bij een aantal ondernemingen nodig voor de volledigheid van de opbrengsten en om een goedkeurende controleverklaring af te geven en kan niet in alle gevallen meer hersteld worden.
 - Ten tweede geeft de NBA aan dat, vanwege de beperkende maatregelen rondom het Coronavirus, het mogelijk is dat de interne controleprocedures bij ondernemingen niet zo goed werken als ze normaal zouden moeten werken en dat hierdoor ook minder grip bestaat op de omzet.
 - Ten derde geeft de NBA aan dat de accountants die kleinere ondernemingen ondersteunen bij het samenstellen van de jaarrekening niet tegelijkertijd assurance mogen verlenen (dit is

Directie
Arbidsverhoudingen
Afdeling Arbeidsrecht en
Diversiteit

Datum
16 juni 2020

Onze referentie
2020-000082479

namelijk strijdig met de regels voor onafhankelijkheid). Dit speelt met name bij de niet-controleplichtige MKB-bedrijven die nu voor de NOW-subsidie wel een accountantscontrole nodig hebben. Een andere accountant inschakelen leidt tot hogere kosten voor deze bedrijven.

- De NBA streeft daarom naar een werkwijze waarin de accountant bij niet-controleplichtige ondernemingen wel hun "mening" kunnen geven waarmee UWV de subsidie kan vaststellen maar geen assurance hoeft te verschaffen.
- Bovenstaande overwegingen zijn uitgebreid besproken met de NBA. Op basis van deze gesprekken stellen we voor een gedifferentieerde mate van zekerheid uit te schrijven in het door SZW op te stellen accountantsprotocol vanuit SZW. Hiermee wijken we af van de gangbare subsidieverstrekking, waarin normaliter boven een grensbedrag van € 125.000 een controleverklaring wordt gevraagd.
- De reden voor de afwijking is dat we hierbij rekening houden met de specifieke omstandigheden waarin veel organisaties zich bevinden, doordat in deze crisistijden bepaalde processen en procedures in organisaties anders verlopen dan normaal. Bovendien is er een aantal ondernemingen die een dussdanige beperkte omvang hebben dat noodzakelijke procedures ter waarborging van bijv. de volledigheid van de omzet ontbreken. Ook moet voorkomen worden dat relatief kleine ondernemingen met relatief kleine subsidiebedragen hoge accountantskosten moeten maken. Juist deze afwijkingen en omstandigheden kunnen ertoe leiden dat de accountant, indien hij wordt gevraagd een controleverklaring te verstrekken, tot de conclusie komt dat hij geen oordeel kan geven: de zogeheten oordeelonthouding.
- We willen dit zo veel als mogelijk voorkomen, omdat het UWV van de accountant een duidelijke uiting verlangt waarmee de subsidie wel of niet kan worden afgerekend en niets met een oordeelonthouding of een uitgebreid rapport van bevindingen kan. Het voorstel is om dit op te lossen door een gedifferentieerde aanpak te kiezen, met een aantal specifieke uit te voeren werkzaamheden die gericht zijn om zoveel mogelijk de risico's te mitigeren. Deze inzet is met de NBA gedeeld en dit lijkt een werkbaar compromis. Met de NBA zijn de grenzen voor de diverse categorieën nog niet besproken. Naar verwachting willen we begin juli het accountantsprotocol met u delen voor vaststelling (afhankelijk van de voortgang van het vaststellingsproces en afhankelijk van de voortgang en inhoud van de standaarden die door de NBA worden ontwikkeld).

Directie
Arbeidsverhoudingen
 Afdeling Arbeidsrecht en
 Diversiteit

Datum
 16 juni 2020

Onze referentie
 2020-0000082479

Voorstel uitwerking basis accountantsprotocol

- Op basis van het voorgaande is bijgevoegd schema gemaakt met differentiatie naar voor de jaarrekening wel of niet controleplichtige ondernemingen en de hoogte van de subsidie.
- De groep ondernemingen die geen accountantsverklaring nodig heeft (onder de 125.000,- subsidie) wordt niet in dit rijtje opgenomen. Voor de groep die wel een accountantsverklaring nodig heeft wordt de volgende vierdeling voorgesteld:
 1. **Niet-controleplichtige ondernemingen:** Dat ziet ten eerste op de groep **ondernemingen** die niet controleplichtig is voor de jaarrekening waarbij de drie eerdergenoemde bezwaren van de NBA gelden.
 - a. Een samenstellingsverklaring voor relatief lage subsidiebedragen aangevuld met specifieke werkzaamheden, zoals extra onderzoek van de omzet na de subsidieperiode. De NBA stelt voor bij een deel van deze groep met extra "checks and balances" te werken door de verplichting een andere externe accountant voor kwaliteitsbewaking in te schakelen. Dit

laatste moet dan wel door de onderneming worden betaald. Dit moet nog verder met de NBA worden besproken.

b. Een beoordelingsverklaring voor een niet-controleplichtige onderneming waarbij sprake is van een hoger subsidiebedrag. Een gevolg is dan wel dat de 'huisaccountant' deze opdracht niet mag uitvoeren en de onderneming op zoek moet naar een andere accountant voor deze beoordelingsopdracht.

**Directie
Arbeidsverhoudingen**
Afdeling Arbeidsrecht en
Diversiteit

Datum
16 juni 2020

Onze referentie
2020-0000082479

2. Controleplichtige ondernemingen:

Controleplichtige ondernemingen hebben altijd minimaal een beoordelingsverklaring met extra werkzaamheden nodig (onafhankelijk van het subsidiebedrag). Bij deze ondernemingen is normaal gesproken de administratieve organisatie en interne beheersing van dien aard dat een beoordelingsverklaring (beperkte mate van zekerheid) passend is.

a. Onder een bepaald bedrag subsidie wordt volstaan met een beoordelingsverklaring (beperkte mate van zekerheid);

b. controleplichtige ondernemingen met subsidiebedragen vanaf een bepaald bedrag hebben een controleverklaring nodig.

- De precieze grenzen van de subsidiebedragen zijn nog niet zeker. Er is een eerste inschatting gemaakt op het aantal werknemers per loonheffingsnummer (de cijfers over omzet en balanstotaal zijn niet beschikbaar), zie bijlage. Deze bedragen gelden voor NOW 1 en voor NOW 2 afzonderlijk, aangezien voor ieder een afzonderlijke accountantsverklaring noodzakelijk is. In dat schema wordt uitgegaan van het toegekende subsidiebedrag. Voor de keuze voor de definitieve bedragen zal een afweging moeten worden gemaakt tussen wat we van een onderneming kunnen verwachten (qua zwaarte van het accountantsonderzoek) en het voorkomen van misbruik/oneigenlijk gebruik. Hier informeren we u op een later moment over.
- **Beslispunt:** *Gaat u akkoord om gedifferentieerde aanpak als basis te nemen voor de gesprekken met het UWV, de NBA, Algemene Rekenkamer en andere stakeholders en op basis hiervan het accountantsprotocol uit te werken? En om de precieze grenzen nog verder te verkennen met de verschillende stakeholders?*
- Het vereiste van een controleverklaring voor de hoogste categorie leidt in sommige gevallen tot oordeelsonthoudingen, indien vanwege de corona crisis er procedures en/of controles ontbreken of anders werken die tot twijfel bij de accountants leiden omtrent de te verantwoorden informatie. Een oordeelsonthouding leidt in beginsel tot het op nihil vaststellen van de subsidie. Voor dergelijke gevallen wordt een oplossing gezocht hoe om te gaan met deze oordeelsonthouding. Hier ontvangt u nog een aparte nota over.

- **Bijlage matrix**

Matrix: aantal aanvragen die in de eerdergenoemde categorieën vallen op basis van cijfers van het UWV tot begin juni (niet de einddatum) en op basis van loonheffingennummers.

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Arbeidsrecht en
Diversiteit

Datum
16 juni 2020

Onze referentie
2020-0000082479

Aantal aanvragen	aantal werkn.						Totaal
	<10	10 tot 25	25 tot 50	50-150	150-250	> 250	
Subsidie (x1000)							
0-125	89.259	24.824	5.328	792	24	3	120.230
125-200	71	1.708	2.610	990	34	4	5.417
200-300	5	339	1.353	1.215	58	25	2.996
300-500		37	504	1.413	139	68	2.161
500-750			38	607	206	106	957
750-1000			4	191	149	99	443
1000-2500			1	94	189	387	671
2500-5000				1	8	146	155
5000+						88	88
Totaal	89.335	26.908	9.838	5.303	807	927	133.118

Legenda:	totaal		aantal aanvragen	
	aantal	percentage	accountantscontrole	percentage
Controleverklaring	3.891	3%	3.891	30%
Beoordelingsverklaring	2.911	2%	2.911	23%
Samenstelverklaring met OKB	1.697	1%	1.697	13%
Samenstelverklaring	4.389	3%	4.389	34%
Geen accountantsproduct/derden verklaring	120.230	90%		
Totaal	133.118	100%	12.888	100%

maar welk type
cel 'plausibiliteits' aanv?